

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 28 (1681).

25 ВЕРЕСНЯ 1987 РОКУ.

Ціна 2 коп.

**Сьогодні
в номері:**

☆ Університетська мо-
лодь готується відзначити
70-річчя Великого Жовтня
успіхами в навчанні. Хто
стане достойним почес-
ного звання? — 1 стор.

☆ Серйозний іспит в пері-
од перебудови складають і
провідні вчені університету.
Без творчих шукань сьогод-
ні немислиме існування ка-
федр. Про це йдеться в ма-
теріалі «Пізнай своє приза-
чення» О. Губаря — 3 стор.

☆ Поетичний віночок із
Болгарії (Нові переклади
Анатолія Яні) — 4 стор.

Рішення XXVII з'їзду КПРС-в життя!

репортаж

БІЛЯЇВСЬКИЙ РАЙОН

— ЦЕ НЕДАЛЕКО

— Сідайте, хлопці, поїхали!
Нарешті. Збиралися дов-
го, і ось старенький «ЛЕК» пом-
чав нас дорогами області, на
поля Біляївського району, де
працюють зараз студенти ОДУ.

Перша зупинка в селі Троїць-
кому — там табір студентів хі-
мічного й біологічного факу-
льтетів. З першого погляду тут
цілковитий спокій — всі на
роботі. Вдома лише хворі. До
них і звертаємося із запита-
нням, як їм живеться і працює-
ться.

— В цілому нормально, —
каже студентка IV курсу біо-
факу В. Качалова. — Є гаряча
вода. Правда, після роботи до
неї велика черга, і вода
швидко кінчається. Є інший
варіант — лазня, та возять нас
туди нерегулярно. Газет цент-
ральних і комсомольських —
немає. Телевізор працює з пе-
ребоями. Та все це дрібниці.
Єдине, що нам зараз докучає,
— це холоднеча.

Ми оглянули кімнати, де жи-
вуть студенти.

— Тут, мабуть, живуть хлоп-
ці? — спитали ми, побачивши
запорошену підлогу, розкидані
постелі.

— Та ні, в кімнаті № 26 жи-
вуть дівчата, — відповіли нам.

Хто ж поіменно? Виявляється,
студентки 2 курсу біофаку
Буковецька, Матвієнко, Сторо-
женко, Фидер, Шаліро, Ба-
дюк, Сикирко, Полонська, Іса-
кова, Журавель, Тимофеева.

Роботою студентів у госп-
дарстві задоволені. Зокрема,
групою хіміків. Її керівник
В. А. Карпінчик уточнює: бага-
то хто перевиконує норму на
збиранні помідорів. Особливо
відзначається студентка IV
курсу Л. Ірха, першокурсниця
Г. Кондратова та її товаришки
В. Щербакіна і Т. Замкова.

Не гірші справи й у біоло-
гів, хоч працювати їм важче:
збирають картоплю. Картопля
цього року дрібна, а норма —
60 відер.

На радгоспному консервно-
му заводі працюють першо-
курсники філфаку. Скаржаться,
що живуть далеко від села,
бібліотеки поблизу немає,
радіоточка не працює. Нудно.
Та про роботу дівчат їхній керів-
ник С. П. Білоколенко гово-
рить добре. Такої самої думки
про філологів і директор рад-
госпу.

Кінцевий пункт нашої поїз-
дки — радгосп «Родина», де жи-
вуть і працюють фізики. На
відміну від інших, вітають нас
байдуже, розповідати про свої
успіхи не квапляться. Керівник
групи Ю. Ф. Вакман сказав
тільки, що норму виконують
одиночки, середній рівень про-
дуктивності граці невисокий.
Проте і тут є свої передовики:
В. Савіна, Г. Дюжова, Г. Ата-
насова, С. ФИЛИПЧУК.

Бригадир огородницької
бригади з VI відділку радгос-
пу «Троїцький» Олександр
Семенович Чебан взяв рахів-
ницю і через дві хвилини ма-
ніпуляцій з паперами сказав:

— На 22 вересня хіміками
зібрано 651 тону помідорів.
Це рекордний показник. Та-
кого ще ніхто з міських ко-
лективів, які працювали у
нас, не досягав.

До сказаного додамо, що
в бригаді Олександра Семен-
овича трудяться 130 сту-
дентів хімфаку університету.
Тільки одиниці не дотягують
до норми, а вона — 400 кг
томатів за день.

У хімфаківців стало прави-
лом перевершувати норму. А
в день Всесоюзного комуні-
стичного суботника їх виро-
біток склав у середньому
190 процентів.

Окрім ударної праці, хім-
факівців відрізняє щира сту-
дентська дружба, взаємна
відповідальність, вміння
жартувати навіть у скрутну
хвилину.

Одним словом, юності по-
ра — прекрасна.

На знімку: студентка 4
курсу хімфаку Наталя Ані-
сімова.

Фото С. АХЛАМОВА.

Університетські

вісті

У наших подруг

Відбулося чергове засідан-
ня ради жінок університету.
Голова ради Євгенія Никифо-
рівна Басилевська розповідає:

— Щойно ми розглянули і
одностайно затвердили проект
положення про раду жінок. З
інформацією виступила відпові-
дальний секретар жінради Ри-
ма Андріївна Бондаренко. Во-
на, зокрема, підкреслила, що
під час розробки проекту по-
ложення враховано не лише
особливості університетського
колективу, але і сьогоденні
вимоги до соціальної активнос-
ті жінок, які працюють в уні-
верситеті. І це було чи не най-
головнішим у розробці. Адже
перебудова починається з низів,
і в цьому запорука її успі-
хів.

Світлана Іванівна Дмитрієва
ознайомила членів жінради з
найближчими планами, зокре-
ма роботи з молодими сту-
дентськими сім'ями. В резуль-
таті анкетування серед них на-
ші уявлення про те, яку допо-
могу може подати їм жінрада
університету, стали більш кон-
кретними. Вирішено разом зі
студентським профкомом ство-
рити клуб молоді сім'ї, ігрову
кімнату, де могли б пере-
бувати діти, якщо батьки захо-
чуть піти до кіно чи театру.

Кафедри педагогіки і психо-
логії обіцяють допомогти нам
у проведенні «круглого столу».
Ставимо собі мету в невимуше-
ній обстановці обговорити сер-
йозні питання виховання дітей
у сім'ї, організації молодіжно-
го дозвілля тощо.

Плануємо також різні вечо-
ри, в тому числі вечір молоді
господині (вміння вести госпо-
дарство — велика штука!), де-
монстрацію моделей жіночого
одягу, порад кулінарів тощо.

Про роботу з жінками-вете-
ранами університету розповіла
присутнім завідувача НДЛ-8
Надія Львівна Оленович.

Молодший науковий праців-
ник обсерваторії Ема Львівна
Івакіна — заступник голови
жінради з побутових питань —
розповіла про наслідки пере-
вірки стану студентських гур-
тожитків і готовності їх до но-
вого навчального року. Жінра-
да підтримала ініціативу комі-
тету комсомолу про закріплен-
ня на 5 років студентів за кім-
натами.

Але найголовнішим заходом
ми вважаємо «вогник», який
має незабаром відбутися. Ор-
ганізує його рада ветеранів
партії, війни і праці на ознаме-
нування 70-річчя Великого Жо-
втня. В цій роботі з задоволен-
ням братиме участь і наша жі-
ноча рада.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЗМАГАННЯ МІЖ КОМСОМОЛЬСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ АКАДЕМІЧНИХ ГРУП ЗА ЗВАННЯ ГРУПИ ІМЕНІ 70-РІЧЧЯ ВЕЛИКОГО ЖОВТНЯ

Змагання між комсомольськими організаціями
академічних груп за право називатися групою імені
70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної рево-
люції в Одеському державному університеті ор-
ганізовується і проводиться навчально-виховною
комісією комітету ЛКСМУ і комсомольськими
бюро факультетів та груп.

Головним напрямком в організації змагання є
робота комсомольських організацій, спрямована
на підготовку висококваліфікованих спеціалістів
широкого профілю, боротьба за сталі знання, пе-
ретворення їх на глибоке внутрішнє переконання
кожного, у практику комуністичних справ.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМАГАННЯ

Для організації змагання на факультетах рі-
шенням комсомольського бюро створюється комі-
сія з представництвом партійних, комсомольсь-
ких, профспілкових органів та деканату. До скла-
ду комісії входять активісти комсомолу, відмін-
ники навчання й активісти СНТ. Очолює роботу
голова НВК факультету. Комісія проводить засі-
дання не рідше, як один раз на місяць, розгля-
даючи хід виконання договірних зобов'язань
груп, заслуховуючи окремих комсомольців про
участь у змаганні, пропагуючи через пресу дос-
від кращої постановки змагання на факультеті.
Комісія організовує також взаємоперевірки та
взаємовідвідини груп, перекличку груп, які зма-
гаються. Свою роботу комісія відбиває у відпо-
відній документації. Строки робіт комісії: жо-
вень 1987 року. Підбивання підсумків — до 30 чис-
ла. На групу-переможця оформлюється відповід-
на документація.

II. ЗАВДАННЯ ЗМАГАННЯ

— Глибоке вивчення творів класиків марксиз-
му-ленізму, рішень партійних з'їздів і з'їздів
комсомолу, партійних постанов, історії КПРС і
ВЛКСМ;

— творча участь комсомольців у ленінському
залуці і СПП;

— участь студентів у наукових шуканнях, до-
слідницькій роботі гуртків, семінарів, конферен-
цій, робота за госпдоговірною тематикою;

— участь у суспільно-політичній роботі, герої-
ко-патріотичній діяльності, художній самодіяльнос-
ті і спорті;

— участь в трудових акціях вузівського комсо-
молу СБЗ;

— участь в роботі факультету громадських
професій, в комсомольсько-педагогічній і шефсь-
кій роботі в школах, за місцем проживання, в
інтернаціональній роботі.

III. ЗАОХОЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

Підсумки змагання на гуманітарних і природ-
ничих факультетах підбивають окремо, на під-
ставі матеріалів, що їх подають голови НВК фа-
культетів у визначені строки. Групам-перемо-
жцям присвоюються почесні звання з врученням
грамоти комітету ЛКСМУ, посвідчення, вимпе-
ла з написом: «Група імені 70-річчя Великого
Жовтня». Найактивніших комсомольців предст-
авляють до нагород ЦК ВЛКСМ. Члени груп-пере-
можців користуються пільгами під час зарахуван-
ня до студентських загонів, поселення в гурто-
житок, виділення путівок до спортивно-оздоров-
чого табору «Чорноморка» та до будинків відпо-
чинку. Рішення про присвоєння звання групи
імені 70-річчя Великого Жовтня ухвалює комітет
ЛКСМУ вузу.

IV. МАТЕРІАЛИ, ПОТРІБНІ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ГРУПИ-ПЕРЕМОЖЦЯ

1. Характеристика на групу, її складають ком-
сомольські бюро і НВК факультетів.

2. Список групи з указанням виконуваних гро-
мадських доручень.

3. Звіт про роботу, виконану в період змаган-
ня.

4. Результати літньої сесії з предметів (поімен-
но).

КОМІТЕТ КОМСОМОЛУ ОДУ.

Не чекати вказівок

В партгрупах продовжуються звітно-виборні збори, на яких інколи відбуваються гострі і принципові, справді в дусі перебудови обговорення насущних проблем життя і діяльності викладацьких і наукових колективів.

Важливо, однак, щоб гострота дискусій не піднімалась перепалками чи взаємними звинуваченнями, які відвертають увагу від головного — удосконалення навчального процесу, підвищення рівня науково-дослідних робіт, наведення порядку в кадрових питаннях.

«ЗНК» має намір опублікувати згодом підсумкові матеріали про звітні збори в партгрупах.

На звітно-виборних зборах в партгрупах кафедр іноземних мов природничих та гуманітарних факультетів дано оцінку діяльності колективів цього університетського підрозділу в справі перебудови вищої школи.

У звітній доповіді відзначалося, що багато хто з комуністів (Н. П. Віт, Ш. М. Жовинська, В. І. Люперсольський, В. Л. Скалкін, О. Н. Филимонов, М. З. Яцій) сумлінно виконують свої обов'язки в забезпеченні навчального процесу, беруть активну участь в наукових дослідженнях, ведуть виховну й культмасову роботу. Разом з тим помітних змін у діяльності партгрупи не видно. Новаторство і творчий підхід

до справ мають, перед усім, виявитися у вдосконаленні методів викладання, інтенсифікації процесу навчання, розвитку в студентів навичок самостійної роботи, широкому впровадженню технічних засобів навчання, в тому числі ЕОМ і відеотехніки. Все це на кафедрі має епізодичний характер, впроваджується зусиллями поодиноких людей замість того, щоб стати масовим явищем. Отже, перебудова навчального процесу поки що пробуксовує.

Перебудова вищої школи вимагає від кожного особливої чіткості та сумлінності в роботі, найсуворішої дисципліни. Коли ж цього немає, все доводиться раз у раз перевіряти, переробляти. Часто ко-

муністи партгрупи не виявляють потрібної ініціативи, чекаючи керівних вказівок. Знизилася роль партгрупи в розв'язанні кадрових питань, хоч це є однією з головних ланок перебудови.

У звітній доповіді пролунали критичні зауваження на адресу вищестоящих партійних та адміністративних органів (деканатів, ректорату, парткому). Порушено, зокрема, питання про організацію на факультеті романско-германської філології класів, оснащених відеокомп'ютерною технікою, виділення спеціальних приміщень для занять з іноземних мов, організації роботи методичного кабінету. Ставилось також питання про поповнення лав комуністів.

Як бачимо, звітно-виборні збори в партгрупі кафедр іноземних мов природничих і гуманітарних факультетів виявили чимало позитивного й негативного, характерного більшою чи меншою мірою для діяльності первинних організацій в університеті в цілому.

Власкор.

інтерв'ю з діловою людиною

І ДВОХ ЖИТТІВ МАЛО

ДОВІДКА «ЗНК»: ЗУКІН БОРИС МИХАЙЛОВИЧ, ЗАВ. ВІДДІЛОМ МІЖВУЗІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НДЧ, ЧЛЕН КПРС З 1947 РОКУ, УЧАСНИК ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ, МАЄ УРЯДОВІ НАГОРОДИ, У ТОМУ ЧИСЛІ ОРДЕНИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ, ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ, МЕДАЛЬ «ЗА БОЙОВІ ЗАСЛУГИ». В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ШКОЛИ ПРАЦЮЄ ПОНАД 40 РОКІВ.

— Борис Михайлович, у вищу школу Ви прийшли працювати після звільнення із лав Радянської Армії в 1946 році. Будь ласка, коротко про вашу трудову діяльність до війни.

— Заробляти на свій хліб я почав відразу після закінчення семирічної трудової школи, яка, між іншим, на відміну від сучасної школи, прищеплювала справжню любов до будь-якої праці. Пізніше працював на різних посадах, зокрема, секретарем райкому комсомолу, робітником, а потім машиністом у шахті на Донбасі, у міському комсомолу. Напередодні війни був заступником керуючого «Донюгаз» з кадрових питань. Після війни займав посаду заступника директора політехнічного інституту у Львові, а в 1962 році мене було призначено проректором Одеського політехнічного інституту по господарській частині. З 1983 року я пенсіонер і зараз працюю в університеті.

— Отже, вашій трудовій школі можна позаздрити. В ділових колах Ви користуєтесь заслуженим авторитетом як спеціаліст з питань управління. Які, на вашу думку, найбільш гострі проблеми виникають

сьогодні у цій сфері людської діяльності?

— Я не буду торкатися глобальних проблем — це тема окремої розмови. Скажу лише, виходячи з потреб вищої школи і, конкретно, нашого університету. Якби мені сьогодні дали наказ: приступай до розгортання міжвузівського центру обслуговування наукових досліджень, за який я настирливо борюсь, відверто кажучи, я не уявляю, з ким би робив сьогодні цю справу.

Візьміть будь-яку нині діючу університетську структуру, і ви легко переконаєтесь, що всі наші «накладки» виникають через відсутність єдиної управлінської концепції, через відсутність організаторів управління. Мало у нас ділових людей.

— Який зміст Ви укладаєте в поняття «ділова людина»?

— Перш за все це людина з високим розумінням честі і гідності. Я не уявляю собі, як можна бути спеціалістом, який не прагне зробити свою справу краще, ніж це роблять інші. Колись було неймовірно соромно перед людьми, якщо на твої дільниці щось не ладиться.

Візьміть службові відрядження. Це ж місія особливого значення. Тобто, якщо ти на державний кошт поїхав за 1000 км від місця роботи в офіційних справах, то повинен не розважатися, а повернутися назад не з порожніми руками.

Взагалі, на мою думку, ми інколи бездумно витрачаємо державні кошти на численні поїздки. Знову ж таки через невміння управляти, використовуючи такі засоби, як листування, телефон, телеграф. Сьогоднішні наші студенти — це не просто майбутні вчителі, геологи, інженери. Це у перспективі ще й керівники, тобто люди, які на сучасному рівні повинні дати раду тому чи іншому трудовому колективу. Очевидно, час серйозно замислитись над необхідністю ввести в навчальну програму усіх факультетів курс діловодства і основ управління. Це — вимога часу.

— Борис Михайлович, днями Вам минуло 75 років і ми сердечно Вас поздоровляємо від імені читачів. Ви були не просто свідком, а безпосереднім учасником перших наших п'ятирічок і великої визвольної місії радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Вашій енергії, творчим прагненням може позаздрити молодь комсомольського віку. Що б Ви побажали самому собі з нагоди власного ювілею?

— Якомога більше принести користі державі, університетській науці, університету в цілому. І двох життів для цього було б замало.

Інтерв'ю взяв
М. УСПЕНОВ.

В табір фізиків, які працюють на збиранні овочів у радгоспі «Родина», ми приїхали, коли перші сутінки лагідно спускалися на притомлену землю.

Студенти в очікуванні вечері зайнялися хто чим. Біля магнітофону зібрався натовп. Хлопців веселив Жванецький, який і на сільськогосподарських роботах залишався Жванецьким. Тоді ми і сфотографували краєвих збиральниць помідорів Г. Атанасову і Л. Шкільнюк.

Фото С. АХЛАМОВА.

твоя майбутня професія

Її величність практика

СЬОГОДНІ ІНТЕРЕС ДО ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ НЕЗМІРНО ЗРОСТАЄ. ІМПУЛЬС ЦЬОМУ, БЕЗПЕЧНО, ДАЛА ПЕРЕБУДОВА ЯК ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ, ТАК І ВИЩОЇ ШКОЛИ. ДУМКИ У АВТОРІВ СТОСОБНО ТОГО, ЯКУ РОЛЬ ВІДІГРАЮТЬ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА В ВИХОВАННІ І СТАНОВЛЕННІ УЧИТЕЛЯ, — РІЗНІ. А ЧАСОМ НАВІТЬ СУПЕРЕЧЛИВІ. ХАЙ ОПОНЕНТІВ РОЗСУДИТЬ ЖИТТЯ.

— Я вважаю позитивним для себе те, що вчилась на вечірньому відділі, — розповідає Тетяна Антонівна Чорна, викладач хімії в СШ № 113. — Практично з першого курсу я працювала в школі, де викладаю й тепер. І не раз зустрічалася з молодими викладачами, які добре знали теорію, а в організації практичних занять потребували допомоги. Та як би ти не знав теорію і яким би не був практиком, для роботи з учнями потрібне, насамперед, знання їхньої психології. Особисто мені педагогіка, яку викладали в університеті, нічого не дала. Це категоричне твердження колишньої випускниці біофаку університету наводить на серйозні роздуми. Та послушаємо Тетяну Антонівну далі.

— З першого ж дня роботи я поринула в шкільне життя, яке, на жаль, далеке від того, що його малюють нам викладачі педагогіки. Згадуючи університет, я розумію, якими застарілими даними й прикладами користувалися частогусто деякі викладачі. Іноді вони ставали просто лекторами, які не вимагали від нас віддачі. Тим часом, у такій важливій дисципліні як педагогіка, викладачі, я вважаю, повинні тісніше спілкуватися з аудиторією, вимогливіше ставитися до студентів. Адже в кінцевому підсумку розумний і знаючий викладач, який «мучить» студентів, дає найнеобхідніше майбутньому вчителю — знання. Про таких викладачів завжди згадаєш з почуттям вдячності.

Подумаємо над цими словами вчителя-практика і спитаємо себе: чи не зустрічали ми

в нашому університеті викладачів, які додержуються принципу «відчитав — пішов». Чи нема у нас викладачів, які вдають, що не помічають, як студент списує на екзамені або, механічно завчивши матеріал, на практичних заняттях одержує «4» і «5»?

Але повернімося до розмови з Тетяною Антонівною.

— Я вважаю, — каже вона, — що педагогіку повинні викладати люди, які практично працювали в школі і достатньою мірою вивчили психологію учнів. Адже не секрет, що універсальної методики викладання нема. І саме через це іноді відчуваєш себе не досить впевнено.

Дуже добре, що сьогодні в університеті педагогічна практика в школі вводиться для студентів з I курсу. Це їх наблизить до школи. Більше спілкуючись з дітьми, вони матимуть добрий заряд для майбутньої роботи, чим, можливо, й визначатиметься професійна придатність педагога. А головне, рання педагогічна практика дасть змогу студентові своєчасно зробити вирішальний вибір: вчитися й далі за педагогічною спеціальністю чи звернути на іншу дорогу. Для деякого з моїх колег, для яких сьогодні школа є пеклом, добре було б зробити такий вибір раніше.

На прощання я питаю Тетяну Антонівну:

— Що б ви побажали нашим студентам, майбутнім вчителям?

— Більше працювати головою і власними руками. І, головне, не боятися труднощів.

Ф. СЕРГІЄНКО.

У кого «Іскра божа»?

Здається, ще зовсім недавно ми з недовірям зустрічали в школі молодих гарних практиканток, які невпевнено входили в клас. Це були студентки 4—5 курсів нашого університету. Тяжко їм доводилося з нами: особливо надокучливими були старшокласники. Відверта не увага, закриті питання, а інколи і ехидні посмішки — ось що протиставлялось педагогічній невпевненості студентів.

«Ох, і тяжко їм доведеться!» — говорили про таких наші викладачі, проводяючи їх співчутливим поглядом.

Але були й інші. Інші, які входили в клас, і у хлопчаків спалахували цікавістю оченята. Їх було мало, але про таких казали: «Іскра божа».

«До чого все це?» — питаєте ви. Так, зараз, дійсно, справи йдуть інакше. Студенту-першокурснику надано прекрасну можливість перевірити власні

сили. Я маю на увазі той факт, що віднині залучення до великої педагогіки починається майже з першого курсу.

І хай нам не довіряють ще давати уроки, та головне — це знайти спільну мову з дітьми, стати для них авторитетом і водночас перевірити себе: чи тією дорогою ти йдеш?

На відміну від студентів інших факультетів, математики можуть пройти такий екзамен, не чекаючи зимової практики.

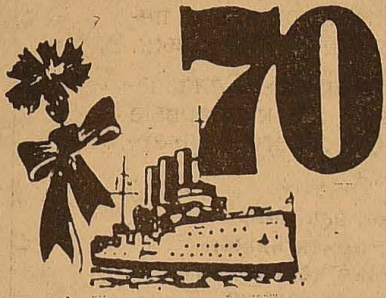
На базі університету діє юнацька математична школа прикладного і класичного відділень, в якій студенти, починаючи з I курсу, ведуть з учнями загальноосвітніх шкіл заняття з математики і програмування. Спочатку стажистом, а в разі успішного складання екзамену, викладачем.

Ми запрошуємо всіх бажаних з мехмату випробувати себе в педагогіці, а також тих, хто, можливо, ще не відкрив у собі учительського хисту.

В. ЮХИМЕНКО,
студентка II курсу
мехмату.

АНОНС
Микола СОКОЛЕНКО,
комсорг IV курсу хімфаку:
— А хіба не буває так: увечері в приміщенні ідальні наші факультетські керівники разом з представниками дирекції радгоспу до 9—10 годин радяться, як організувати роботу наступного дня. Тим часом ми, студенти, нудимося на подвір'ї, очікуючи, коли ж, нарешті, закінчатся оті дебати, щоб можна було повечеряти.
(Читайте в наступному номері «Круглий стіл» на тематичній).

ІМЕНА ГЕРОІВ БЕЗСМЕРТНІ

Йшла осінь 1919. В Одесі лютувала білогвардійщина, звана Добровольчою армією генерала Денікіна.

Одного дня на великому двоповерховому будинку на розі Дерибасівської і Катеринівської (зараз Карла Маркса) вулиць з'явилась табличка. В ній мовилося, що агентурно-посередницька й експедиційна контора «Русь» приймає всілякі доручення: фінансові, торговельні, промислові тощо. Виконання акуратне й сумлінне.

Першого ж дня існування контори на посаду старшого агента прийняли О. В. Хворостіна. Власники-купці Р. Тонський та І. Березін були задоволені своїм старшим агентом. В конторі він працював енергійно, сам вкладав солідні угоди, розшукував та оформлював вигідні замовлення. До контори раз у раз заходили клієнти і все питали пана Хворостіна,

Контора мала зв'язки з багатьма повітами губернії. Але ніхто не здогадувався про те, що коли контора відправляє з одеської оліїні 30 ящиків жому, то в середині п'яти з них є набой і зброя для повстанського загону у Вісуні. А з Ананьєва на адресу контори «Русь» йшли платформи з цеглою, між якою крилися ящики з набоями, що їх захопили партизани на станції Заплази. Переправлялася також більшовицька література й листівки, а на місця виїздили «агенти» контори «Русь».

Під маркою агентурно-посередницької контори організував свою діяльність обласний військово-революційний повстанський штаб, створений з ініціативи та за рішенням Зафронтбюро ЦК КП(б)У для керівництва повстанським рухом на всій території губернії.

Під прізвищами купців Тонського Ростислава Миколайовича і Березіна Іполита Аркадійовича діяли делегати II Всеросійського з'їзду Рад, один з керівників Січневого (1918 року) збройного повстання в Одесі, колишній командувачий 3-ю Радянською Армією, член Одеського губкому партії Петро Станіславович Лазарев та один з керівників миколаївської підпільної організації, член Одеського підпільного губкому партії Сергій Борисович Інгулов.

Дуже важливу ділянку роботи вів старший агент контори «Русь» Олександр Васильович Хворостін: у військово-революційному повстанському штабі він був розвідником. Саме через нього з штабу Главному денікінському війську у Новоросійському краї генерал-лейтенанта Шиллінга та денікінської контррозвідки надходили всі відомості, телеграми й шифрограми. Дещо з усього цього доходило до підпільного губкому КП(б)У раніше, ніж потрапляло на стіл головнокомандуючого.

Денікінщина, передчуваючи кінець своєї влади в Одесі, дедла більше лютувала. Арешти з приводу і без приводу йшли один за одним, хапали всіх під'ряд, не розбираючись.

Хворостін часто чув від товаришів поради бути обережнішим або навіть виїхати на якийсь час із міста. Адаже він працював дуже сміливо, під власним своїм прізвищем у місті, де його добре знали як члена Виконкому Одеської Ради робітничих депутатів. На всі пропозиції він відповідав: «Померемо ми, залишиться ідея».

29 листопада, 6 і 14 грудня

1919 р. була заарештована група робітників, серед якої був і Хворостін. Контррозвідники робили все для того, щоб вирвати в підпільника те, що їх цікавило. Ось уривок з листа Хворостіна товаришам з тюрми: «Під час допиту мене били шомполами по п'ятах, і аж коли на правій нозі луснула шкіра, перестали. Потім били в обличчя, по голові, кидали об землю, розгойдували й били об стіну, били по сонній артерії, били палицею, шаблою, стільцем, били чим завгодно і як завгодно. Тепер мене всього трусить і все болить». Це повторювалося не раз, і аж тоді, коли на тілі в більшовика-підпільника не залишилося живого місця, його перевели під посиленний нагляд до тюрмної лікарні. Але нічого про товаришів і роботу підпільного губкому вороги від нього не взнали. Білогвардійський військово-попівий суд засудив О. В. Хворостіна та групу інших підпільників до розстрілу.

А йшла тільки тридцять друга весна його життя. Шістнадцятирічним Сашу Хворостянова (таким було його справжнє прізвище — І. Д.) вигнали з Керченського ремісничого училища за неблагонадійність. У місцевій організації одержав своє перше завдання і поширював заборонену літературу. За це його незабаром заарештували разом з товаришами.

Під час Жовтневого політичного страйку (1905 р.) Хворостянов очолював бойову робітничу дружину і вів боротьбу проти чорносотенних погромників. В 1906 році — арешт, заслання в Саратов. Там знову арешт, втеча до Бердянська, робота в місцевій соціал-демократичній організації. Добрий металіст, Хворостянов частенько був безробітним: хазяї не хотіли брати «небезпечну» людину. В 1916 році Хворостін прибув до Одеси.

Тут, на новому місці, Олександр Васильович не залишився осторонь від революційних і партійних справ. Твердість у захисті інтересів робітників, невідступна чесність і принциповість, переконаність в остаточній перемозі робітничої справи — ось ті якості, за які трудящі Молдаванки обрали Хворостіна делегатом до Одеської Ради робітничих депутатів, а потім і до Виконкому Ради.

Під час німецької окупації, петлюрівщини та англо-французької інтервенції Олександр Васильович перебував в Одесі. Організація підпільних друкарень, друкування та поширення літератури, зв'язок з різними містами губернії і Криму — ось неповний перелік питань, що ними він займався. Разом з А. Трофимовим і П. Мізікевичем він водив робітничі дружини на придушення куркульських заколотів.

Олександр Васильович Хворостін був завжди в боротьбі, він і згорів у ній, до кінця віддавши свої сили справі революції та інтересам пролетаріату.

Робітничий клас Одеси не забув свого славного сина. Зараз його ім'я носить металообробний завод, колишня Прохорівська вулиця, сквер на перехресті вулиць Комсомольської і Чкалова. Тут-таки стоїть пам'ятник відважному революціонеру роботи скульптора Д. Ф. Фішера. На будинку по вулиці Островидова, 64, де містилася денікінська контррозвідка і зазнав катувань Хворостін, встановлено меморіальну дошку до його 100-річчя.

Святою є пам'ять про героїв громадянської війни, про всіх тих, хто відстояв Республіку Рад від імперіалістичних інтервентів і білогвардійців.

І. ДАВИДОВ,
студент 3 курсу істафу.

перебудова: проблеми, пошуки, рішення

Пізнай своє призначення

Підвищення ролі людського фактора — закономірність розвитку політичної системи соціалізму. Політична свідомість і політична активність кожної конкретної особи визначають в кінцевому підсумку соціальний клімат у суспільстві, сприяють реальному втіленню в життя тих чи інших планів. За цих умов дедалі більшої ваги набувають психологічні дослідження.

Наш співрозмовник — професор кафедри психології, доктор психологічних наук Ілля Григорович Белявський.

— Тривалий час у нас до психології ставилися просто-таки легковажно, що я вважаю прямим наслідком екстенсивного розвитку соціальної сфери. А тимчасом за цифрами планів стоять живі люди зі своїми можливостями, клопатами, переживаннями. І саме люди реалізують ці плани. Людина, як ви розумієте, — скрізь.

Тому роль психології в наш час зростає. Поруч з філософією, соціологією — це, коли хочете, загальна модель людського розуміння. Серцевина, ядро, навколо якого повинні групуватися всі науки, всі знання людини і про людину. Навколо психології повинен формуватися інститут людини, де б можна було досліджувати особистість на різних рівнях: у спілкуванні, творчості, екстремальних ситуаціях тощо. Цю ідею покладено в основу діяльності й працівників кафедри психології нашого університету.

— А якої Ви думки про можливість кафедри? Як, на ваш погляд, має реалізуватися така ідея в університеті?

— На жаль, можливості наші обмежені, експериментальна база незначна. Сьогодні на психологію працює вже електроніка, так що в перспективі нам не обійтися без добре обладнаних лабораторій. Згадаймо: в Одеському університеті була створена перша в Росії лабораторія експериментальної психології, тут працював видатний вчений Микола Федорович Ланге, його учні. Варто було б відродити славні традиції одеської психологічної школи. Тому пропонуємо якнайсерйозніше взятися до створення психологічної лабораторії, що розв'язуватиме проблеми прикладної психології. Зокрема, лабораторія займатиметься виявленням психологічних особливостей людей, що дасть змогу скласти думку про їх професійні можливості, форми реалізації особистого потенціалу тощо. Вагомим може бути наше слово й у справі професійного добору — з рекомендаціями щодо використання тих чи інших осіб в системі управління.

— А психодіагностика вступників до вузів?

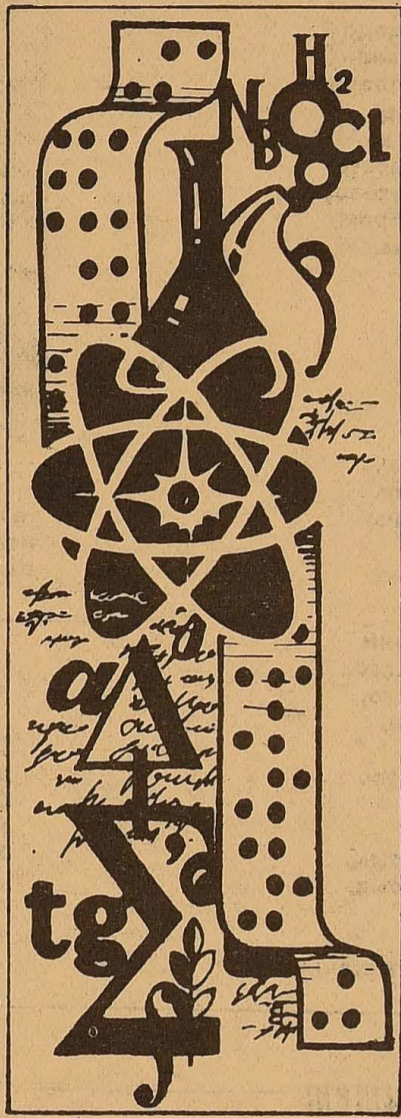
— Безперечно. Ми зможемо перевірити, так би мовити, схильність абітурієнта до обраної спеціальності. А загалом плануємо працювати не лише на потреби університету, а й виходити на проблеми міста, регіону. Можна вести мову й про переведення такої лабораторії на госпрозрахунок. Ми вже й сьогодні готові брати замовлення на розв'язання проблем, поєднаних з психодіагностикою.

— Зараз дедалі ширше входять у практику вибори на ті чи інші керівні посади. Чи не втрачаємо ми щось при цьому, якщо не вдаємося до матеріалів психодіагностичних досліджень під час обговорення кандидатур?

— Впевнений, що без цього не обійтися. Оптимізація структури управління на різних рівнях ставить вимогу про чіткий профдобір. Отут психологи й повинні допомогти з'ясувати, хто з претендентів найбільше відповідає тій чи іншій посаді.

Не можна не брати до уваги об'єктивних можливостей людей, на яких накладаються великі повноваження.

— Підготовка потенціальних керівників, людей, здатних до самостійних рішень, — одне із завдань вищої школи. Хотілося б, Ілля Григоровичу, почути вашу думку про моменти, на яких слід було б зосереджувати увагу, готуючи спеціалістів з вищою освітою.

— Зараз вийшло чимало директивних документів, спрямованих на вдосконалення роботи вищої школи. В них закладено чудові ідеї. Та річ у тім, що реалізація цих ідей і практичне втілення в життя частенько розбиваються, так би мовити, об сувору дійсність. Ось один з прикладів. Акцент у названих документах ставиться на самостійну роботу. Це правильно: вища освіта — це значною мірою самоосвіта. Але для успіху самостійної роботи студентів треба міняти жанр лекцій: такі улюблені інформативні лекції замінити проблемними. Мрію про діалогову форму лекції на зразок бесід античних філософів зі своїми учнями в час прогулянок. Але тоді треба скорочувати кількість студентів, що припадають на одного викладача. А це нереально: про фінансовий бік теж забувати не можна. От вам і суперечність. І таких суперечностей немало.

І ще кілька слів про форму лекції. Хотілося б, щоб одна й та сама проблема висвітлювалася на лекціях з точки зору спеціалістів різних галузей знань. Приклад. Ми розглядали тему «Проблема розвитку особистості» філософом, соціологом, психологом, фізіологом. Адаже студентів потрібні знання синтетичні, бо, поринувши в один предмет, він не побачить цілісної картини світу, не навчиться мислити творчо. Це нещастя. У тім числі, нещастя психологів. Ми втратили загальну картину людини. Мені, наприклад, подобається таке слово, як дух. Не містичний дух, а, скажімо, дух одеського патріотизму.

— Зараз є звичай говорити про гуманітаризацію і гуманізацію вищої освіти...

— Саме так. Ми повинні випустити гуманістів у високому розумінні цього слова. Не тех-

нократів, отаких собі «хлопчиків з акулячими зубами». Було б добре, якби всім нашим студентам читали курси з естетики, історії культури, історії мистецтва, соціальної психології. Хоч усе не зводиться тільки до цього. Багато залежить і від наставника, не побоююсь цього слова, — ментора.

— А ви, Ілля Григоровичу, мали вчителів?

— Так, мені пощастило бути учнем чудового наставника Григорія Силовича Костюка. В мой уяві він — ідеал вчителя: високоінтелектуальний, широко освічений, великий гуманіст, один з найяскравіших представників української інтелігенції, намагався наслідувати йому в усьому. Саме Григорій Силович прищепив мені на все життя любов до психології. От вам і людський фактор!

— Ви першим у країні захистили докторську дисертацію з нової науки — історичної психології. Розкажіть нашим читачам про цей новий напрямок.

— Усіх нас знайомили з історією соціальних рухів, та при цьому ігнорували історію людини, особистості. Історична психологія виникла на стику історії і психології, її предмет — реконструкція психології людини, яка жила в ту чи іншу історичну епоху.

— Ви хочете сказати, що ми зможемо відтворити психологічне обличчя Цезаря, чи, скажімо, Наполеона?

— Чому ні? Хоч для цього, певна річ, треба багато знати. Людина — творець, за образним висловом Маркса, подвоює себе, тобто вносить свою частку в розвиток науки, мистецтва і т. д. Аналіз знаків культури дає змогу перейти до розуміння особистості, що вкраплена в цю культуру. От, скажімо, ми стежимо за популярним в образотворчому мистецтві Ренесансу сюжетом «Страсті святого Себастьяна»: прошитий стрілами юнак посміхається. Якою є психологічна основа цього сюжету? Тут реалізм в ілюстрації самої ідеї — це і є знаком культури: відділення духу від тіла. Тіло терпить муки, але дух не зломлено — юнак посміхається.

— Без знання законів історичної психології не зможуть обійтися ні історики, ні мистецтвознавці, ні літератори...

— Безперечно. Читаючи історичні романи, праці з біографічного літературознавства, ми часто натрапляємо на неренесення сучасної психології у далеке минуле. Це свідчить про цілковите нерозуміння, так би мовити, фону, контексту епохи. Такі публікації мають вигляд і смішного, і сумного.

— На закінчення нашої розмови хочу задати ще таке запитання. Кажуть, що Ви і ваші колеги відкриваєте психологічну консультативну кафедру психології і працюватиме вона на громадських засадах!

— Так. Можливості наші, як я вже казав, поки що обмежені. Не знаю чи й зуміємо допомогти всім охочим. Але спробуємо. Це наш обов'язок перед людьми, що мають труднощі в процесі спілкування, потребують нашої поради в подоланні якихось складних життєвих ситуацій. Спробуємо допомогти їм також у виборі роботи, під час адаптації в новому колективі, в розв'язанні якихось сімейних конфліктів аж до інтимних питань. Певен, що комплекс психологічних вправ і психокорекції полегшить їм життя, додасть нових сил. Консультаційний пункт розпочне роботу в другій половині жовтня. Будемо раді відвідувачам!

Розмову вів
Олег ГУБАР.

«Земли круговращение двойное»

В сентябре братский болгарский народ отметил две знаменательные даты в своей истории — 9 сентября, когда исполнилась 43-я годовщина вооруженного восстания и свержения монархо-фашистского режима, что стало возможным благодаря решающим победам Советской Армии над гитлеровским фашизмом, и 15 сентября, когда в 1946 году Болгария была провозглашена Народной Республикой.

Сердечно поздравляя болгарских друзей с праздником, мы представляем нашим читателям одну из наиболее по-

пулярных поэтесс не только в Болгарии, но и далеко за ее пределами — Елизавету Багряну. В 1950 году ее литературный труд был отмечен Димитровской премией.

Известна Елизавета Багряна и как пропагандист и переводчик русской советской поэзии на болгарский язык.

Предлагаем читателям «Парижский триптих» Елизаветы Багряны, перевод которого на русский язык впервые осуществил Анатолий Яни, выпускник Одесского университета.

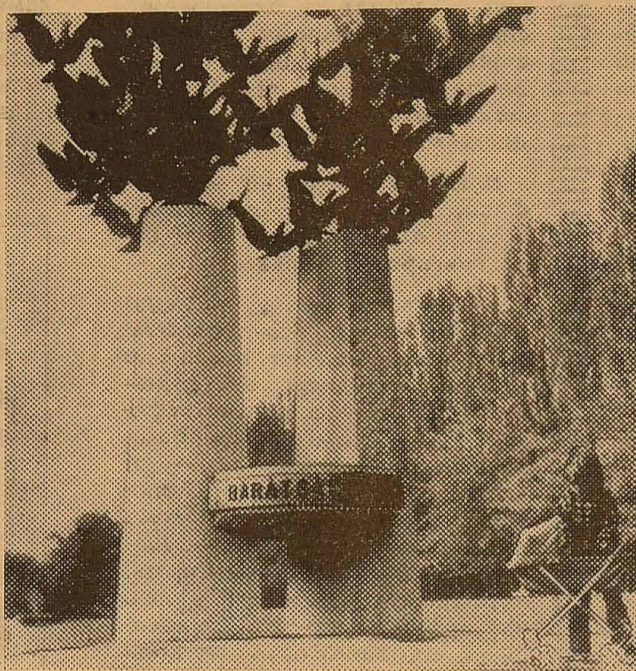
ПАРИЖСКИЙ ТРИПТИХ

ЭЙФЕЛЕВА БАШНЯ

В расветной серой дымке, в дымке дальней, ты кажешься воздушной, невесомой, как будто сотканной из паутины. Но находясь у твоего подножья, не дотянувшись к твоей вершине взглядом и чувствуя себя букашкой маленькой перед твоей громадиной величественной. И чувствую себя уже раздавленной тяжеловесной массой металлической. Чтобы достичь твоей завидной высоты и обладать твоим безмерным кругозором, я лифтом по твоим отвесным ребрам ползла к твоей вершине не спеша. Впивалась я в железные перила и, как твоя частица, ощущала Земли круговращение двойное и ощущала легкое качание на высоте твоей и амплитуду извечных отклонений от оси. Я думала: если и ты, железная, подвластна отклонениям, то мы, рожденные живою плотью люди, с какой подземной силой должны бороться в мире постоянно, чтоб сохранилось равновесие...

ГРОМООТВОДЫ

Мы находились на вершине башни в час, не вещавший ничего плохого, безмерно очарованные близостью, и высотой, и голубыми небесами, и созерцанием легкого Парижа, Парижа, распростертого под нами. Откуда взялись облака тогда и вдруг разбушевавшаяся буря! Все потемнело, небо стало хмурым, взлетели молнии вспыхивающие огневые, грома загрохотали, чередуясь, и зашуршали струи дождевые. И гости из различных стран в смятении,

Болгария. Этот памятник находится в Южном парке Софии. Скульптурную композицию «Мир — источник дружбы» создал венгерский скульптор Иштван Киш и подарил городу.

Фото София Пресс — ТАСС.

как звери, загоняемые в клетку, проталкивались к лифту и кричали на разных языках и диалектах. От страха побледнев, визжали дамы, а молнии разгоравшиеся змеи, ожесточенные, стрелглавы бросались на острые шипы громоотводов. Железо в напряжении стонало, стальное тело башни сотрясалося. Я не испытывала страха: ты рядом был и, как это ни странно, завидовала я громоотводам.

Ведь мы с тобою так же, как они, безумьем юности к себе притягивали драконов злых молний человеческих. О, если бы и мы могли вот так же те молнии спокойно принимать и опускать, закапывая в землю — неповрежденными...

ВЫМЫТЫЕ ФАСАДЫ

Мы были влюблены в тебя, Париж, с патинами столетий темно-серых, слоями нанесенных на фасады и преклонение внушающими нам. По вечерам дождливым в ноябре, когда сливались воедино сереющие здания и небо, когда темнел тяжелый горизонт и углублял неизреченные желанья, казалось, будто нам сам дождь скандировал меланхоличные стихи Верлена — над городом шумевший тихо, как и в душе...

И мы безумно упивались его печалью. Сегодня новая к тебе любовь, Париж. Ты, молодой и солнечный, стоишь, омытый от дремучей сажки старости, сегодня даже, в этот день ноябрьский. Я знаю, знаю — там,

за белыми фасадами, и лестницы, от ветхости скрипящие, и доски на полу, ходьбой расшатанные, и потолки, обвалом угрожающие, и горести неизмеримые... И все же ты, с фасадом просветленным, зажег сегодня в нас химеру молодости. И мы шагаем по твоим бульварам и площадям, и в те минуты часто забываем, как что-нибудь качается, скрипит внутри у нас и, может быть, уже грозит обвалом. Шагаем, шагаем и радуемся молодым — фасадам. 1967.

твої вихованці, університет

Завжди в шуканнях

Так можна сказати про колишню випускницю нашого університету (біологічний факультет) і це без жодного перебільшення. Вона, Ніна Василівна Дьоміна, зараз працює радіобіологом Севастопольського інституту біології південних морів. І віддала цій справі вже мало не 20 років.

Радіобіологія в наш час — це, відомо кожному, одна з дуже перспективних наук в орбіті науково-технічного прогресу. Дослідження і рекомендації її трудівників набувають дедалі ширшого застосування в медицині, сільському господарстві та інших галузях народного господарства. При цьому, наука одним з найперших своїх завдань ставить піклування про здоров'я природи, про чистоту навколишнього середовища.

Цінний внесок у цю важливу й благородну справу вносить і Севастопольський інститут ім. О. О. Ковалевського Академії наук Української РСР. Велику увагу тут приділяють спостереженням за чистотою Чорного й Азовського морів. Проте географічний діапазон досліджень цим не обмежується. Працівники інституту беруть участь також в наукових експедиціях до Егейського й Середземного морів, до Атлантики і навіть до Індійського океану.

Свою ділянку роботи на цій ниві має і Ніна Василівна Дьоміна. За роки, що минули після закінчення університету, їй довелося брати участь у бага-

тьох експедиціях. І не лише заочної та лагідної погоди, а й у пору осінніх штормів та в зимову холоднечу. Нелегка праця, коли лабораторія, як кажуть, ходить під ногами ходуном! Та це дає змогу нагромаджувати досвід, який потім лягає в основу наукових розробок, що мають не абияку цінність для повсякденної практики.

Таких розробок на рахунок Н. В. Дьоміної вже понад десяток. Дві з них підготовлені разом з членом-кореспондентом Академії наук УРСР професором Г. Г. Полікарповим, кілька — в співдружності з колегами Т. П. Леданковою, Д. С. Парчевською, Л. І. Ружанською та іншими. Головне їх спрямування — поліпшення охорони навколишнього середовища від комбінованого забруднення радіоактивними та іншими токсичними елементами.

Недавно Ніна Василівна захистила дисертацію на здобуття звання кандидата біологічних наук. Оскільки більшість її наукових розробок призначені для застосування у сільському господарстві, захист проходив у Всесоюзному науково-дослідному інституті сільськогосподарської радіології Держагропрому СРСР.

Зараз Ніна Василівна вже як кандидат біологічних наук — в науковій експедиції біля берегів Колхиди. **І. СИЛЬЧЕНКО,** член Спілки журналістів СРСР.

на теми моралі

А чи це дрібниці?

Закінчилися заняття, вас щось відволікло і ви забули в столі рукавички і шарфик з люриксом. Повернулись за ним всього через п'ять-сім хвилин, але там вже пусто...

Можна поставитись до такої ситуації по-різному: винести собі «сувору догану» або посміятися над власною неуважністю, а, можливо, проклясти того невидимку, якому так сподобалися ваші речі. Проклясти і забути.

Або, наприклад, взяла дівчина з підприємства дві баночки соку, заплатила за них грішми і ганьбою. А якби не попалася? Очевидно, через день вже й не згадала б про це ні вона, ні її подруги.

Ви, мабуть, скажете: а хіба це крадіжки? І навіщо нагадувати про це? Дрібниці! Але, можливо, все ж варто задуматися, чому ми так часто не звертаємо на них уваги?

У чиєсь подруги немає забезпечених родичів і ніде во-

на не працює, але кожного дня на ній модна і дорога річ; вдома у вас нема-нема і з'явиться щось із «приносного»: хтось щось купив за «п'ятірку», продав за «десятку» і відчуває себе героєм. Поцікавиться, втрутитися? Але вас не зрозуміють, гірше того: можуть образити або не захочуть підтримувати з вами дружні відносини. Так, ми часто боїмося цього, намагаємось не помічати і не ставити запитань. І не помітно для себе десь кривимо душою, когось вже зраджуємо. «Не треба звертати уваги на такі дрібниці», — вважають деякі. А якщо подумати: куди ми можемо прийти зі своєю терпимістю та байдужістю? Багато з нас вже стали батьками й матерями і є або буде маленька людина, яка все бачить, все помічає. Згадайте висловлювання М. О. Добролюбова про те, що «дитяча натура надто схильна до наслідування і за короткий час мо-

же придбати таке розумове і моральне спрямування, що потім найсильніші повчання розуму, найкращі настанови і вимоги честі та обов'язку вже не в змозі будуть позбавити поганих навичок, які вкорінилися». Так кого ж ми тоді виростимо? Але це тільки одне питання, а їх же не одне, не два — значно більше.

Я не закликаю тягнути до міліції знайому, яка підробляє у ресторанах «вічною нареченою», або відбирати у друзів речі, які їм не належать. Достатньо помітити і задуматися, висловити комусь свою негативну думку про такі вчинки, критично поглянути на свої власні дії.

Країна на порозі великих змін, значить, повинні вдосконалюватись і ми самі. Хіба не так? Мабуть, час подумати... про дрібниці.

Т. СИЧ,
студентка V курсу мехмату.

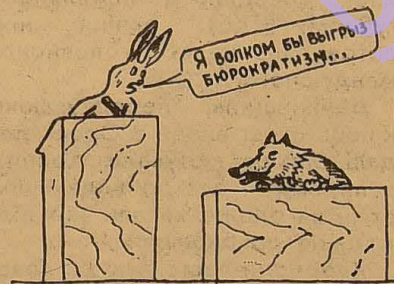
ОТВЕТЫ НА КРОССВОРД

ПОМЕЩЕННЫЙ В «ЗНК»
ЗА 18 СЕНТЯБРЯ 1987 Г.
ПО ГОРИЗОНТАЛИ:

2. Амбразура. 5. Газон. 6. Ладыя. 10. Анонс. 13. Слобода. 14. Эмпирей. 15. Знамя. 17. Инвентарь. 18. Погорелов. 20. Обуза. 21. «Асканию». 23. Антанта. 25. Крыло. 27. Ампер. 28. Наста. 29. Авантюрин.

ПО ВЕРТИКАЛИ:

1. Пансионат. 3. Бонза. 4. Уэльс. 5. Граб. 7. Ясли. 8. Ульяновск. 9. Адаптация. 11. Смородина. 12. Термометр. 15. Зерно. 16. Ягода. 19. «Музыканты». 22. Арна. 24. Айва. 25. Корма. 26. «Оснар».

ПИШИТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ

Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:
тел. 23-84-13

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк, тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому КП України, пл. 50-річчя СРСР, 1. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда»

Зам. № 11033.